

Vastaus Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen monikielisen viestinnän lisäämisestä Vantaalla

VD/10570/00.02.00.03/2020

RV/AG/LS

Sveta Silvennoinen-Hiisku sekä 19 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki. Sitä tärkeämpi on onnistua maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistämisessä.

Integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan tarkoittaa esimerkiksi sitä, että myös maahanmuuttajataustaiset vantaalaiset kokevat kaupungin omakseen. Kuitenkin useat vieraskieliset elävät lähes ilman kosketusta suomalaiseen yhteisöön, kulttuuriin ja kaupungin elämään. Tähän kannattaa puuttua, jos tavoitteena on, että heistä tulee uusia veronmaksajia Vantaalle.

Yksi konkreettinen keino siihen on tarjota tietoa kaupungin toiminnasta ja palveluista sekä ajankohtaisia uutisia eri kielillä. Esi-merkiksi Helsingin kaupungin nettisivuilta löytyy sekä tieto kaupungin organisaatiosta ja palvelualueista että kaupungin tiedotteet suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja venäjäksi.

Vaikka suomen kielen oppiminen on ensisijaisen tärkeä, tämä on usein pitkä prosessi. Korona-aika on selkeästi osoittanut, että ohjastuksien ja suositusten antaminen vain suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ei riitä. Tärkeä tieto ei ole tavoittanut useita maahanmuuttajataustaisia - ja on hyvin todennäköistä, että tilanne on sama myös useiden muiden kaupungin tiedotteiden osalta, jotka koskevat esimerkiksi kaavoitusta. Näin, maahanmuuttajataustaiset eivät käytä oikeutta osallistua kaavoitusprosessiin ja vaikuttaa, eivät ole kiinnostuneet poliittisesta päätöksenteosta ja jättävät äänioikeutensa käyttämättä kuntavaaleissa.

Vantaan monikulttuurisuus on todellisuus, jossa me elämme, ja kaupungilla on keskeinen rooli kotouttamisen mahdollistajana. Viestimällä eri kielillä viestimme, että monitaustaisia henkilöitä ovat tasavertaisia vantaalaisia. Silloin myös vieraskieliset paremmin perehtyneinä ja informoituneina auttavat kaupunkia kehittymään ja paremmin integroituneina työllistyvät helpommin ja tuovat verorahoja kaupungin kassaan.

Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki lisää monikielistä viestintää ja tarjoaa jatkossa tietoa kaupungin toiminnasta ja palveluista sekä ajankohtaisia uutisia myös muilla kielillä Vantaan muiden yleisimpien kielten joukosta suomen, ruotsin ja englannin lisäksi.”

Kaupunginvaltuusto 14.12.2020 § 17

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Vuoden 2019 lopussa Vantaalla puhuttiin äidinkielenä suomen, ruotsin ja saamen lisäksi 120 eri kieltä. Vaikka suruotsinkielisten osuus on pieni (2,4 %) määrällisesti ruotsinkieliset vantaalaiset (5600) ylittävät kaksikieliselle kunnalle määritetyn määrällisen alarajan, joka on 3000 henkeä. Noin 20 % koko kaupungin väestöstä eli yli 47 000 asukasta on tilastoitu vieraskieliseksi, eli henkilöksi, jonka äidinkieli ei ole joku kansalliskielistä. Suurimmat muunkieliset kieliryhmät ovat venäjänkieliset, joita oli vuoden 2019 lopussa 3,7 % väestöstä (8 673 henkeä), vironkieliset 3,6 % (8 354) ja arabiankieliset 1,5 % (3 600).

Kunnan viestinnästä on säädetty sekä kuntalaissa että kielilaissa:

Kuntalain mukaan kunnan tulee antaa asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Viestinnässä on käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.

Kielilain mukaan puolestaan kaksikielisessä kunnassa ilmoitukset, kuulutukset ja julkipanot sekä muut yleisölle annettavat tiedotteet on annettava molemmilla kielillä. Tiedotusvelvoite ei koske vain virallista tiedottamista, vaan myös yleisölle esim. Internetin kautta julkaistavaa aineistoa. Kaksikielisyysvaatimus ei kuitenkaan tarkoita, että suomen- ja ruotsinkielisten versioiden tulisi olla täysin samanmuotoisia ja -laajuisia. Laajuus ja muoto tulee ratkaista asiasisällön perusteella.

Lain mukaan Vantaan kaupungilla on siis velvollisuus tiedottaa suomeksi ja ruotsiksi. Tämän lisäksi kaupunki pyrkii viestimään kaikista keskeisistä asioista myös englanniksi. Tarpeen ja harkinnan mukaan viestintää tehdään myös muilla kielillä, keskittyen suurimpiin kieliryhmiimme. Esimerkiksi koronaan ja koronarokotuksiin liittyvää viestintää on tehty laajasti eri kanavissa viron, venäjän, arabian, somalin, albanian sekä darin kielillä. Myös tietoa kuntavaaleista tullaan tarjoamaan näillä kielillä. Samoin maaliskuun alussa käynnistyneen työllisyyden kuntakokeilussa osa asiakasmateriaaleista on käännetty suomen, ruotsin ja englannin lisäksi arabian, somalin, venäjän, darin ja tigrinjan kielille.

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa viestitään kriittisissä, kuten koronaan liittyvissä, aiheissa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä viroksi, venäjäksi, albaniaksi, somaliksi sekä arabiaksi. Toisen asteen opetuksessa viestintää tehdään pääsääntöisesti suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Aloitteessa kiinnitetään niin ikään huomiota tiedonkulkuun kaavoitusprosesseista. Kaupunkiympäristön toimialalta vastataan, että viestintäyhteistyötä tiivistetään koko ajan muun muassa kaupungin monikulttuurisuusyksikön ja heidän yhteistyökumppaneidensa, kuten järjestöjen kanssa. Lisäksi toimiala lisää mahdollisuuksia saada tietoa kaupunkiympäristöstä ja sen suunnittelusta kaupungin olemassa olevista palvelupisteistä.

Aloitteessa todetaan myös, että tärkeä tieto koronasta ei ole tavoittanut muunkielisiä vantaalaisia. Kuten edellä kerrottiin, ajantasaista tietoa koronasta on ollut tarjolla yhdeksällä kielellä niin verkkosivuillamme, somekampanjoissa, katunäytöillä, kotiin jaetussa infokirjeessä, printattavina infokirjeinä palveluissamme kuin jalkautuvan neuvonnan kyydissä. Ongelma ei siis ole, etteikö tietoa on olisi ollut tarjolla runsaasti suurimmille kieliryhmillämme. Koronakriisi on sen sijaan tehnyt näkyväksi haasteet liittyen siihen, miten kaupungin tuottaman tiedon äärelle löydetään, kuinka aktiivisesti kaupungin viestintäkanavia seurataan ja miten tehokkaasti tieto ja viestit leviävät. Kriisin aikana kaupungilla on myös tiedostettu, että pelkästään kirjoitetun informaation keinoin on hankala kannustaa ihmisiä muuttamaan tietoa toiminnaksi. Tämän vuoksi tekstipainotteista viestintää on täydennetty suulliseen tietoon panostamalla, esimerkiksi järjestämällä jalkautuvaa monikielistä koronaneuvontaa.

Tiedonkulun haasteet eivät poistu vain monikielistä viestintää lisäämällä, kuten aloitteessa esitetään. Monikielinen viestintä kun ei ole vain materiaalien kääntämistä ja julkaisemista vaan oleelliseksi nousee viestien perillemenon varmistaminen. Tähän huutoon vastaamaan Vantaalla aloitettiin lokakuussa 2020 Neuvova Vantaa -hanke, osana Työ- ja elinkeinoministeriön valtakunnallista erityisrahoituksen saaneiden maahanmuuttajien neuvontapalveluiden kehittämishankkeiden verkostoa. Neuvova Vantaa -hankkeen laajempi tavoite on sujuvoittaa Vantaan kaupungin palveluprosesseja vieraskielisille kuntalaisille. Yhtenä keskeisenä teemana tämän tavoitteen saavuttamisessa on viestinnällisten strategioiden kehittämistyö. Hankkeen avulla pyrimme parantamaan monikielisen viestinnän toimintatapoja ja panostamaan siihen, että Vantaan kaupungin tuottama tieto tavoittaisi tehokkaammin ja mahdollisimman laajasti eri kieliryhmiin kuuluvia asukkaita.

Hankkeen aikana:

1. *Kartoitetaan asukkaiden ja neuvontatyötä tekevien tarpeita viestintämateriaaliin liittyen.* Lähtökohtana työssä on yhteiskehittäminen eli hankkeessa pyritään vaalimaan alusta asti aktiivista sidosryhmien kuulemista ja heidän oivallustensa käytäntöönpanoa. Selvitystyössä paitsi haastatellaan kaupungin eri toimialojen viestinnän yksiköitä myös Vantaan järjestökentän monikulttuurisuusasiantuntijoita. Erityisesti erikielisten asukkaiden ohjaus- ja neuvontatyötä tekeviä aktiiveja kuullaan pitkin hankkeen toimintakautta. Tämä osallistamistyö on tärkeää, jotta ymmärrämme paremmin minkälaisen ja minkä kielisen materiaalin tuottamiseen kaupungin kannattaa ensisijaisesti panostaa.
2. *Suunnitellaan viestintää tehokkaammin niiden kanavien ympärille, joita kohderyhmät käyttävät eniten.* Cultura-säätiön toteuttama ”Selvitys venäjän ja arabiankielisten vantaalaisten osallistumisesta ja vaikuttamisesta kuntalaisina” Vantaan kaupungin toimeksiannosta antaa osviittaa kysymykseen erikielisten asukkaiden tavoittamisesta. Tehokkaimpia tiedonvälityskanavia ovat selvityksen mukaan kaupungin some, vantaa.fi -sivusto, asukaslehti ja monikulttuurisuusjärjestöjen edustajat. Pyrimme kehittämään edellä mainittuja kaupungin kanavia puhuttelevimmiksi erikielisille kaupunkilaisille ja myös kohdentamaan viestintää tehokkaammin esimerkiksi monikulttuuristen järjestöjen avulla ja heidän viestinvälityskanaviaan apuna käyttäen.
3. *Panostetaan siihen, että ajankohtaista ja oikeaa materiaalia on saatavilla erikielisille asukkaille ymmärrettävässä muodossa kaupungin kanavissa.* Silloin kun ei ole mahdollista tuottaa tietoa monikielisesti, oleellista on se, että tieto tarjottaisiin mahdollisimman helposti ymmärrettävässä muodossa esimerkiksi selkosuomenkielisenä tai visuaalisena.

Kaupunkistrategia ja johto toimiala toteaa yhteenvetona olevansa samaa mieltä siitä, että kotoutumisen onnistumisen kannalta viestintä on keskeinen tekijä ja ymmärrettävä tieto on itsenäisen elämän ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen perusedellytyksiä. Uuteen kieliympäristöön muuttaminen vaikuttaa ihmisen mahdollisuuksiin etsiä tietoa ja luoda kontakteja. Esimerkiksi, palveluihin on mahdotonta hakeutua, jos ei ymmärrä, mitä palveluita on olemassa. Tästä syystä kaupungin kieliviestintää kehitetään jo parhaillaan aktiivisesti niin, että monikielinen viestintä ja sen pitkän aikavälin suunnittelu olisi mahdollisimman tehokasta. Yksin emme tähän pysty, vaan toivomme että kotouttamisessa tärkeässä roolissa olevat monikulttuuriset järjestöt ja kaupungin aktiiviset monikieliset asukkaat tulevat mukaan tähän työhön. Onhan kumppanuuksien vahvistaminen ja yhteistyön edistäminen myös tärkeä osa kaupungin strategiaa. Vain yhteistyöllä voimme tukea erikielisten kaupunkilaisten osallisuutta ja toiminnallamme edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta parhaamme mukaan.

Kaupunginhallitus 22.3.2021 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutetulle Sveta Silvennoinen-Hiiskulle ja 19 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että kolmannen sivun toiseksi viimeinen kappale jätetään pois: "Aloitteessa esitetään myös, että kaupunki tarjoaa jatkossa ajankohtaisia uutisia eri kielillä. Ajankohtaisen tiedon tarjoamista monilla kielillä vaikeuttavat resurssihaasteet. Kaupungilla on yksi englannin kielen kääntäjä, ja muut käännöspalvelut ostetaan Tulka Oy:ltä. Yhden A4 -sivun käännöstyö (1560 merkkiä) maksaa 47 euroa netto + ALV eli yhteensä 58,28 euroa ja sen valmistumiseen menee 7 arkipäivää. Pikatilauksena aika lyhenee hieman mutta niin nousee hintakin. Kiireellisyysslisä on + 25% hinnasta. On selvää, ettei laajamittaiseen monikieliseen ajankohtaisviestintään ole meillä edes englanniksi mahdollisuuksia nykyisillä resursseilla."

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 19 muun valtuutetun aloite monikielisen viestinnän lisäämisestä Vantaalla.

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

viestintäpäällikkö Anna Groth, puh. 040 846 4095, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)